

VOLKSTUINVERENIGING BLADEL

Nieuwsbrief HERFST 2024

Beste Tuinvrienden,

Het is herfst.

De bladeren vallen, de fruitbomen worden gesnoeid, de grond wordt vrijgemaakt om bewerkt te worden.

Kortom: veel werk in de volkstuinten. Vooral bij het mooie najaarsweer is het een drukte van jewelste op de tuin. Uiteraard gaat het ook over het afgelopen jaar, over de

Eetbare bloemen

langdurige kou en het natte voorjaar, de gigantische invasie van slakken en hun eetlust en de mooie zomer die zijn best deed om de vraatzucht van de slakken te herstellen. Nu worden de witlofwortels ingekuuld, de worteltjes nog uitgedaan, de prei geoogst en oogsten we nog boerenkool, sla en rode bietjes. De bloemen zijn over hun hoogtepunt heen en ook daar wordt de herfst merkbaar.

We zien nu ook dat sommige tuinders hun tuin kleiner maken omdat ze minder tijd hebben. Het gevolg is dat we nu weer een aantal tuinen kunnen uitgeven.

Ken jij iemand die interesse heeft voor een moestuin, laat hem nu reageren. Nu kan het nog!

Moeten we het nog hebben over het afgelopen jaar? Ja, we weten het, soms zit het mee, soms zit het tegen! In het algemeen: we moesten 3 keer harder werken om slakken en onkruid tegen te gaan, en we oogstten 3 keer minder groenten als andere jaren. Dat is het in een notendop. Maar,... dit jaar is zo goed als voorbij en het volgende jaar komt er al weer aan ! Nieuw jaar: nieuwe kansen!

Op de Beemdstraat zijn een paar wijzigingen doorgevoerd. De 'Lief en Leed pot' is weer een nieuw leven ingeblazen. Bij ziekte van een tuinder of zijn partner zullen we zorgen voor een kaartje of een andere attentie.

En....

We hebben een tuinhuisje op de kop getikt en zijn nu met man en macht het af te breken op de huidige plaats om het op onze tuin opnieuw op te bouwen. Ik verheug me al op de 'opening'.

Dan even nog een opmerking: de heg aan de Beemdstraat wordt gesnoeid door de Werkvoorziening. Zij snoeien de buitenzijde en de bovenzijde. Alleen de binnenkant moeten we zelf aanpakken. Ik heb gezien dat de eerste tuinders zich onder de krassen

werken om de tuin telkens te snoeien, maar verderop wordt dat min of meer 'vergeten'. Graag daar even aandacht voor. Ik weet het: het is een kl't'n-werkje, maar als je hem goed bijhoudt en desnoods twee keer per jaar met de snoeischaar te lijf gaat, is het wel te doen. Mooi werkje voor een zonnige winterdag.

Op de Vennekes is de kogel door de kerk: er komt een mestopslag, waar een paardenman regelmatig zijn mest kwijt kan. (de mest van zijn paarden wel te verstaan). Probleem daarbij is dat er met een trekker over de toch al zwakke ondergrond moet rijden. Vooral tijdens regenachtige perioden is dat een probleem omdat de weg mogelijk kapotgereden kan worden.

VOLKSTUINVERENIGING BLADEL

NU IS HET DE TIJD OM JE OP TE GEVEN VOOR EEN VOLKSTUIN.

Ja, het is een leuke hobby die weliswaar wat tijd kost, maar je eet zelf geteelde,

onbespoten, heerlijke groenten. En geen bosje uiterst giftige bloemen maar een onbespoten bosje dahlia's, duizendschonen, gerbera's, zinia's of chrysanten voor thuis in de vaas. Onbespoten spitskooltjes, boerenkool, witte-of rodekolen. Heerlijke sla, boontjes en worteltjes, andijvie en ga zo maar door!

Lekker buiten zijn in de vrije natuur; geniet van de torenvalk die boven je hoofd zijn rondjes draait en zie de zwaluwen die over de tuin scheren. Bekijk de eerste puntjes van de zaadjes van de sla en de worteltjes die boven de grond komen. Zie hoe je spinazie en je uien groeien en je bonen alsmaar hoger klimmen in de staken. Ga naar huis met een hele lading eigen geteelde onbespoten groenten voor je familie en, eerlijk gezegd ook voor de burens en kennissen. Een leuke hobby die ook nog je eigen gezin voorziet van gezonde groenten.

We hebben nog enkele plaatsen, dus, geef je nu

op als nieuwe tuinder.

We hebben twee complexen; De Beemdstraat Bladel
De Vennekes in Bladel.

Geef je op via onze website, ook voor verdere informatie.

Website; <https://volkstuinverenigingbladelca.nl>

SOMS IS NIETS ZEGGEN HET BESTE ANTWOORD

WITLOF Het witte goud van de tuin

Witlof groeit op alle gronden, mits ze een goede structuur en luchtigheid bezitten. Op zandgrond groeien de wortels ongetwijfeld prima in de volle grond. Op zure gronden is het wel belangrijk wat kalk te strooien want witlof groeit graag in wat kalkrijke grond.

Er zijn twee soorten witlof op de markt, eentje die gebruikt wordt met dekgrond en een die geteeld kan worden zonder dekgrond. Er zijn ook soorten die beide kunnen.

Witlofplanten houden van een losse, luchtige maar vocht vasthoudende grond. Eigenlijk wil je niet dat de plant heel hard groeit; je wilt mooie dikke wortels waar je later de witlofkropjes uit gaat trekken. Geef daarom geen stikstofrijke mestsoorten want die bevorderen vooral de groei van het blad en dat gaat ten koste van de groei van de wortels. Geef daarom bij voorbeeld koemestkorrels. En dan geven we in mei en in juli een gemiddelde hoeveelheid kali (want kali zorgt voor een goede wortelontwikkeling, wordt om die reden ook aan bijvoorbeeld worteltjes, bieten, uien en aardappelen gegeven).

(Professionele naam voor het inkuilen is; intafelen)
Dat is de wortels oogsten, de bladeren tot op 4 cm inkorten, de wortels op lengte afsnijden en in de grond zetten en daarna afdekken met een laag zand. (15 cm dik) Sommige mensen gebruiken hier wit zand voor, stro, zelfs oude kranten. Dat kan in een kuiltje op de tuin of in de kas. Zwart plastic erover om water tegen te houden en warmte in te vangen.

Best is het om elke 3 weken een deel in te kuilen. Je kunt dan ook wel een maand of 3 witlof oogsten. Ook dunne pennen geven een (dunne) krop. Niet weggooien dus! Witlof zonder afdekgrond kun je bijvoorbeeld in een emmer of een andere bak zetten. Zet die in een absoluut donkere kamer (kelder, verwarmingshok), of zet er bijvoorbeeld een grote emmer op z'n kop overheen. Temperatuur: liefst schommelend tussen 14 en 17 graden. Grond moet vochtig blijven, vooral niet nat, dan rotten de pennen. Na de eerste oogst kun je de wortels laten zitten. De volgende kiem is dunner, maar zeker ook goed eetbaar.

Overigens heet het laten opkomen van de witlof na het tafelen of in potten zetten gewoon 'witloftrekken'

Lieve Marietje,
Ik houd zeer veel van je,
Voor jou zal ik bergen bedwingen,
zeeën overzwemmen en
beide polen bezoeken .

PS Als het
morgen regent
kom ik niet

Gardensafarië De Witte vlieg

Je kent het wel: loop je langs je groenten en een wolk witte vliegjes zwemt om je heen. Zij zuigen de sappen uit de plant waar ze op zitten. En ze scheiden zoete plakkerige honingdauw uit waar de mieren weer dol op zijn. Bestrijden is vrij moeilijk. Best gaat het nog met water, met een plantenspuit, flink spuiten dan spuit je de vliegen en de eieren weg. Blijf wel goed controleren!

Wat we altijd proberen na te streven is een moestuin, rijk aan biodiversiteit. Dat is de beste remedie tegen schadelijke insecten zoals de witte vlieg. Bepaalde planten of struiken trekken lieveheersbeestjes aan zoals knoflook, peterselie, afrikaantjes, koriander, dille, goudsbloem, alyssum of sneeuwkleed, peterselie, paardenbloemen en onder andere de vlinderstruik.

Probeer dus niet enkel de gewassen te kweken om te eten maar denk ook aan planten die verschillende nuttige insecten aantrekken.

Gardensafarië

EGELS in de tuin

Omdat egels nachtdieren zijn, worden ze niet vaak door mensen opgemerkt, maar ze zijn er wel heel gewoon. Misschien kun je ze niet zien, maar je kunt ze zeker horen. Ze kunnen behoorlijk wat lawaai maken voor zo'n klein dier. Op zoek naar voedsel maken ze snurkgeluiden, een beetje zoals een volwassen dier dat zwaar ademt door een verstopte neus. Als een egel 's nachts op safari is in zijn tuin en toevallig vlak bij je slaapkamerraam is, krijg je misschien de indruk dat er een volwassen man op het punt staat in te breken. Omdat ze maar weinig vijanden hebben, zijn de dieren niet erg schuw. Ze kunnen gemakkelijk door mensen worden benaderd. Je kunt een egel zelfs naar je toe lokken door gedroogd of ingeblikt

katten- of hondenvoer aan te bieden. In mildere winters kun je soms een paar egels zien rondlopen. Deze zijn niet ziek of verdwaald, ze zijn gewoon op zoek naar voedsel! Egels zijn goede zwimmers en toch verdrinken er nogal wat in poelen omdat ze GEEN goede uitklimplaatsen hebben. In een poging om egels te verlokken naar onze tuin te komen heb ik eens speciaal egelvoer gekocht in de winkel en dat elke avond op een schoteltje aangeboden voor de egels. Elke dag bleek het schoteltje gewoon afgelikt schoon te zijn. Mooi, hebben we straks egeltjes in de tuin... Fout!!... Ik ga er nu vanuit dat het schoteltje is opgesnoept door muizen of mogelijk wel ratten. Daarbij komt dat wij wel degelijk egels in de tuin hebben gehad, maar die komen zoveel obstakels tegen dat de tuin geen goede habitat voor hen is. Als een egel door een gaas probeert te klimmen en hij blijft halverwege steken, kan hij niet meer vooruit, maar zeker ook niet achteruit. En als hij zich vast heeft gewurmd in een vogelnet, zoals wij die gebruiken, kun je niets anders meer dan hem bevrijden door het net stuk te knippen. Een egel is gebaat bij een gevarieerd menu. In een tuin zullen ze dan ook niet enkel alle naaktslakken opeten.

Een man gaat naar een dierenwinkel.
Hij wil een hond voor de bewaking van zijn huis kopen.
Na enig zoeken gaat de man met een hond naar huis.
Twee weken later komt hij terug bij de dierenwinkel.
Hij vraagt de verkoper: "Wat heb ik nu aan zo'n hond.
Elke keer als de bel gaat, gaat hij in de hoek zitten."
Waarop de verkoper antwoordt:
"Dat heb je altijd met boxers!"

Zaai kalender

Weet jij niet meer wanneer je ok alweer je aardappels moet zetten, poten of leggen zoals dit ook wel eens genoemd wordt. Weet jij of er in september nog spinazie kan worden gezaaid? Is februari een beetje te vroeg om bloemkool te zaaien in een potje?

Geen nood meer; op onze nieuwe website staat een mooie zaai kalender. Te groot om hem in de Nieuwsbrief te printen. Kijk maar eens even! <https://volkstuinverenigingbladelca.nl/>

*In mijn moestuin heers ik als een tiran.
Wie niet luistert wordt onthoofd of uitgetrokken.
Wie gehoorzaamt wordt opgegeten.
De ondergrondse organismen houd ik te vriend,
om mijn macht te behouden.*

Compost en potgrond *wat is het en wanneer moeten we wat gebruiken*

Compost en potgrond zijn componenten die bijdragen aan de groei en gezondheid van planten. Hoewel ze vaak door elkaar worden gebruikt, hebben compost en potgrond elk unieke eigenschappen en toepassingen die ze geschikt maken voor verschillende doeleinden. In dit artikel verkennen we de verschillen tussen compost en potgrond, hun voordelen, nadelen en geven we advies over wanneer je welke soort kan gebruiken.

Wat is compost?

Compost is een organisch materiaal dat ontstaat uit het afbreken van keukenresten, tuinafval en andere organische stoffen. Dit proces, compostering genoemd, transformeert afval in een rijke, voedzame substantie die planten van voedingsstoffen voorziet. Compost verbetert de bodemstructuur, bevordert een gezonde wortelgroei en helpt bij waterretentie (het vasthouden van water).

*Dè ons moeder 'r 'n kruiske over maakte
Vur ze 'n ngij broad onsnge,
Of is dè mer zómèr 'n idge
Is ut durum dèt togn bèter smaakte,*

Voordelen van compost

- Voedingsrijk: Compost is rijk aan essentiële voedingsstoffen die planten nodig hebben om te groeien.
- Bodemverbeteraar: Het verbetert de bodemstructuur en verhoogt de waterretentie in zandgrond en de drainage in kleigrond.
- Duurzaam: Compostering zet organisch afval om in nuttig materiaal, wat bijdraagt aan een duurzamere leefomgeving.

Nadelen van compost

- Onkruidzaden en ziekteverwekkers: Slecht beheerde composthopen kunnen onkruidzaden en ziekteverwekkers bevatten. In de vorige Nieuwsbrief ben ik daar uitgebreid op ingegaan.
- Tijdsintensief: Het composteringsproces kan enkele maanden duren.

Wat is potgrond?

Potgrond, daarentegen, is speciaal bedacht voor het kweken van planten in containers. Het is meestal een mengsel van turf, perliet, vermiculiet en soms organische compost. Het is ontworpen om een optimale omgeving te bieden voor wortelgroei en het vasthouden van water.

Voordelen van potgrond

Speciaal geformuleerd: Potgrond is gemaakt om een ideale groeiomgeving te bieden, met de juiste balans van voedingsstoffen, pH en drainage.

- Ziektevrij: Commercieel geproduceerde potgrond is vaak gesteriliseerd om ziekteverwekkers en onkruidzaden te elimineren.
- Veelzijdig: Geschikt voor bijna alle soorten containerplanten.

Nadelen van potgrond

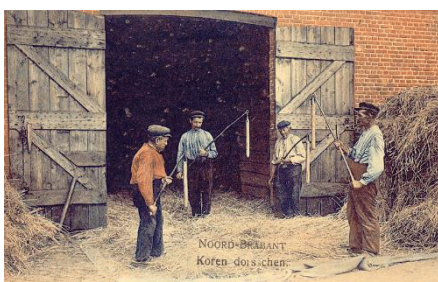
- Kosten: Potgrond kan duur zijn, vooral voor grote tuinprojecten.
- Duurzaamheid: Sommige componenten van potgrond, zoals turf, zijn onderhevig aan duurzaamheidskwesties.

Wanneer gebruik je compost?

Gebruik compost om de bodem in je tuin te verrijken voordat je planten of zaden plant. Het is ideaal voor het verbeteren van de bodemstructuur, het verhogen van de concentratie voedingsstoffen en het stimuleren van gezonde plantengroei. Compost kan ook worden gebruikt als een mulchlaag om vocht vast te houden en onkruidgroei te onderdrukken.

Wanneer gebruik je potgrond.

Potgrond is het meest geschikt voor containerplanten, inclusief kamerplanten en potgroenten. Het biedt een schone, ziektevrije omgeving voor planten om in te groeien, met de juiste balans van lucht, voedingsstoffen en het vasthouden van water.

Dikkels heb ik dor staon te kêke
Luisterend as nor muziek
Mèr de ritme is nou ôk vort
ouwerwets, niks werd, antiek

Reept van **Witlofsalade met appel**

Wat heb je nodig (ingrediënten):

- 3 stronken witlof
- 3 plakken kaas
- 1 appel
- 1 bosui
- 50 gram walnoten (ongezouten)
- 3 eetlepels blanke rozijnen
- 3 eetlepels Griekse yoghurt
- 2 eetlepels azijn
- 1 eetlepel gembersiroop
- 1 eetlepel honing
- 1 eetlepel olijfolie
- peper en zout naar smaak

ZO MAAK JE HET (bereidingswijze):

Doe de blanke rozijnen in een kom en wel deze terwijl je de rest van de salade gaat maken.

Verwijder de buitenste bladeren van de witlof en snijd de bittere binnenkant er samen met het kontje af. De bittere binnenkant is de kern van de witlof onderaan bij het "kontje". Dit hoef je niet perse te verwijderen, er zijn mensen die het lekker vinden maar zelf vind ik het niet lekker dus ik snijd dit altijd van de witlof af. Snijd daarna de witlof in dunne ringen en doe dit in een ruime kom.

Verwijder het klokhuis van de appel en snijd in kleine stukjes (je hoeft de appel niet te schillen). De bosui snijd je in dunne ringen en de plakken kaas in kleine blokjes. Giet de rozijnen af. Hak de walnoten in grove stukken. Doe alles bij de salade in de kom behalve de walnoten.

Maak de dressing door de volgende ingrediënten in een kommetje te mixen: 3 eetlepels Griekse yoghurt, 2 eetlepels azijn, 1 eetlepel gembersiroop, 1 eetlepel honing, 1 eetlepel olijfolie en peper en zout naar smaak. Schep dit door de witlofsalade en breng eventueel nog verder op smaak met wat peper en zout.

Vlak voor je de salade gaat serveren strooi je de walnoten erover en eet smakelijk!

Recept van 'Eef kookt zo!'

Een vrachtwagenchauffeur stopt bij een wegrestaurant om wat te eten.

Net als zijn bestelling op tafel staat, komen drie Hells Angels binnen.
Ze gaan bij de chauffeur aan tafel zitten en beginnen hem te treiteren.

De een drinkt zijn koffie op, de ander jat zijn frietjes
en de derde eet van zijn hamburger.

De vrachtwagenchauffeur zegt hier niets van
maar staat op betaalt en loopt weg.

Zegt een van de Hells Angels tegen de serveerster:

`Wat een doetje, hij durft niet eens van zich af te bijten!`

waarop de serveerster zegt: `Nou, en rijden kan hij ook al niet!

Hij rijdt namelijk net over drie motoren heen!`

Compostbakken.

Voor een tuin, met een grootte van de onze tuin zijn meestal bakken van 1 mtr bij 1 mtr voldoende voor een jaar. Eigenlijk heb je minimaal 2 bakken nodig; eentje voor dit jaar en eentje voor volgend jaar. En als je het echt goed wilt doen kun je kiezen voor 3 bakken, dan wordt het omzetten van de composthoop wat gemakkelijker. De composthoop moet ongeveer 3 keer per

jaar omgezet worden. Wat bovenop zit komt dan weer onderaan te zitten en wat onderaan zat, komt bovenop te zitten. Eerlijk; ik zet hem maar een keer per jaar om en schep de bovenste laag weer in de compostbak voor dit jaar.

Wat mag er in de compostbak? Geen gekookte etensresten en geen vlees. Dat trekt ongenode gasten aan zoals ratten en muizen. Koolstronken kunnen knolvoet hebben, nooit in de compostbak stoppen! Aardappelloof kan de ziekte fytoftora bij zich dragen en kun je beter in de grijze of groene klike gooien. Aardbeiplanten hebben een vreselijk harde kern, die zeer slecht composteert. Niet doen! In de klike dus! Ook de wortels van zonnebloemen zijn geen goede optie in de bak. Gemaaid gras is iets waar je voorzichtig mee moet zijn. Veel op de composthoop vormt een vaste laag die alles afsluit en pas zeer langzaam verteert. Best kun je die eerst even droog laten worden in de zon en dan laagje voor laagje toevoegen. Verder kan je alle materialen die afkomstig zijn van je tuin erin verwerken. Let er daarbij op dat je een goede afwisseling maakt van droge materialen zoals bladeren en natte goederen, zoals geschoffeld onkruid. En natuurlijk er af en toe een laagje mest in verwerken..

**Uit recent onderzoek is gebleken:
treinen rijden NIET op TIJD maar op rails**

Klaver in de tuin

Ik kreeg gisteren de vraag wat dit voor onkruid was. Ik had geen idee, dat het een soort klaver was, was wel duidelijk, maar welke? Dus heb ik het even opgezocht! Het heet Gehoornde klaverzuring (*Oxalis corniculata*), ook wel springklaver genoemd, is een zaadonkruid dat je vaak ziet tussen de voegen van stoeptegels. Als je deze bodembedekker met gekleurde bloemetjes in je tuin hebt, verspreidt ie zich snel en is hij niet gemakkelijk te verwijderen. Bestrijd

gehoornde klaverzuring dus zo snel mogelijk op een natuurlijke manier. Of je dit plantje bestempelt als kruid of onkruid, is voor iedereen anders. Wie er graag vanaf wil in de tuin, gaat aan de slag om gehoornde klaverzuring of springklaver te bestrijden. Het feit dat het een moeilijk te verwijderen plantje is, is voor veel mensen al een reden om

ervan af te willen. Als je niets doet, kan deze woekeraar zich in no-time verspreiden door je tuin. De plant wordt niet voor niets springklaver genoemd: het zaad schiet alle kanten op zodra je het aanraakt. Ook zonder aanraking is dit de manier van de plant om zich voort te planten. Bestrijden is best moeilijk. Ze hebben om de zoveel afstand een penwortel naar onder. Om goed te bestrijden moet je eigenlijk alle delen verwijderen. Dus ook die penwortels. Dat valt niet altijd mee. Een andere methode is het uitputten. Regelmatig de bovengrondse delen weghalen, put de wortel uit en zal het plantje op een

gegeven moment verdwijnen.

Convolvulus sepium

Bestrijding: Pispotjes zijn een plaag voor de tuinder, vanwege de gemakkelijk breekbare ondergrondse wortelstokken. De stengels winden zich om de andere planten heen. De knolletjes, waar nieuwe plantjes uitkomen, moeten worden verwijderd, dat betekent dat je de grond goed moet zeven om ervan af te komen. Gebruik daarvoor een spitvork om de grond goed los te maken. Uittrekken van wortels is zinloos omdat de wortel snel breekt. De winde, daar kan ik me vreselijk van opwinden. Eetbaar: Nee, de plant is

giftig. Hoewel, de witte trompetvormige bloemen weer wel eetbaar zijn.

Dit was het weer voor deze keer.

Bericht van Sint en Piet

**Wij wensen jullie veel plezier in de tuin
Veel inspiratie
bij het maken van een tuinplan
Veel cadeautjes van onze Sint
en lekkere marsepein.
Veel pepernoten en
Gezellige dagen**